

Jak prawidłowo zakończyć procedurę „Niebieskie Karty”?

Od dnia 18.10.2011 r. przedstawiciele policji, pomocy społecznej, GKRPA, oświaty, ochrony zdrowia i członków zespołu interdyscyplinarnego obowiązują realizacja procedury „Niebieskie Karty” opisanej w rozporządzeniu RM z dnia 13.09.2011 r. Niestety, konstrukcja przepisów rodzi sporo wątpliwości w zakresie działań podejmowanych przez członków zespołu/grup roboczych lub przewodniczącego po przekazaniu formularza „Niebieska Karta – A”, w tym możliwości zakończenia realizacji procedury.

Podstawę prawną do realizacji procedury „Niebieskie Karty” stanowi Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (upprw) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245).

Zgodnie z brzmieniem art. 18 ust. 1 rozporządzenia zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy rodzinie albo
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Jeśli wobec tego do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego zgodnie z zapisem § 7 ust. 1 rozp. został przekazany oryginalny formularz „Niebieska Karta – A” przez podmiot, który wszczął procedurę – przewodniczący w czasie wskazanym w rozporządzeniu (3 dni od daty wpływu formularza A) przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grup roboczej.

Pierwsze kroki

Gdy w danej sprawie nie została dotychczas powołana grupa robocza, członkowie zespołu interdyscyplinarnego na posiedzeniu zespołu po zapoznaniu się ze zgrupowaną w sprawie danej rodziny dokumentacją muszą, po pierwsze, podjąć decyzję czy wobec danej rodziny zasadne jest podejmowanie działań przewidzianych w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty”. Zgodnie z zapisem art. 9 d ust. 1 i 2 upprw *podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą (w rodzinie) odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”*. Wobec tego członkowie zespołu interdyscyplinarnego, badając zasadność podjęcia działań, muszą stwierdzić, czy w danym przypadku mamy do czynienia z przemocą w rodzinie, czyli odwołać się do definicji przemocy w rodzinie wyrażonej w art. 2 pkt 2.

2) (ilekroć w ustawie jest mowa o) **przemocy w rodzinie** – należy przez to rozumieć *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 art. 2 (= członków rodziny), w szczególności narażające to osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające*

ich godność, nietykalność cielesną, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W przypadku gdy członkowie zespołu interdyscyplinarnego na podstawie przedłożonej w sprawie danej rodziny dokumentacji i ewentualnie innych czynności sprawdzających uznają, że opisana w formularzu „Niebieska Karta – A” sytuacja nie wyczerpuje ustawowej definicji „przemocy w rodzinie” – powinni na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia podjąć decyzję (np. w postaci uchwały) o zakończeniu realizacji procedury „Niebieskie Karty” w danej sprawie i sporządzić stosowny protokół (wzór 1, **Narzędziownia**, s. 22). Protokół następnie musi zostać przekazany do podpisu przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który, po złożeniu podpisu, powiadamia podmioty realizujące procedurę „NK” o jej zakończeniu. Podobnie członkowie zespołu interdyscyplinarnego mogą postąpić, gdy otrzymają kolejny formularz „NK – A” dotyczący rodziny, wobec której jest już realizowana procedura. Wówczas w protokole powinni oni odnotować, iż kolejna „NK – A” ma być dołączona do prowadzonej już teczki rodziny.



Powołanie grupy roboczej

Kiedy analiza danych zawartych w formularzu „NK – A” potwierdza zasadność wszczęcia procedury, członkowie zespołu winni rozważyć potrzebę powoływania grupy roboczej dla rozwiązania problemów związanych z przemocą w rodzinie. Gdy w danej gminie zadania ustawowe przypisane dla grupy roboczej realizuje zespół interdyscyplinarny – przypadkiem zajmują się członkowie zespołu.

Grupa robocza powinna być powołana w sytuacji, gdy dotychczasowe działania interwencyjne służb/institucji nie przyniosły zakładanych efektów (przerwanie przemocy, odizolowanie sprawcy, zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy) i istnieje realne ryzyko wystąpienia kolejnych aktów przemocy. Jeśli sytuacja w rodzinie wydaje się być ustabilizowana dzięki skutecznym działaniom służb/institucji, wówczas członkowie zespołu interdyscyplinarnego mogą ograniczyć realizację procedury „NK” do monitorowania działań pomocowych realizowanych przez zaangażowane w pomoc danej rodzinie podmioty.

WAŻNE!

Należy pamiętać, iż opisana w rozporządzeniu procedura „NK” obejmuje działania interwencyjne, a nie pomocowe (§ 3 rozp.).

§ 3 Rozporządzenia w sprawie procedury „NK” i wzorów formularzy „NK”

Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

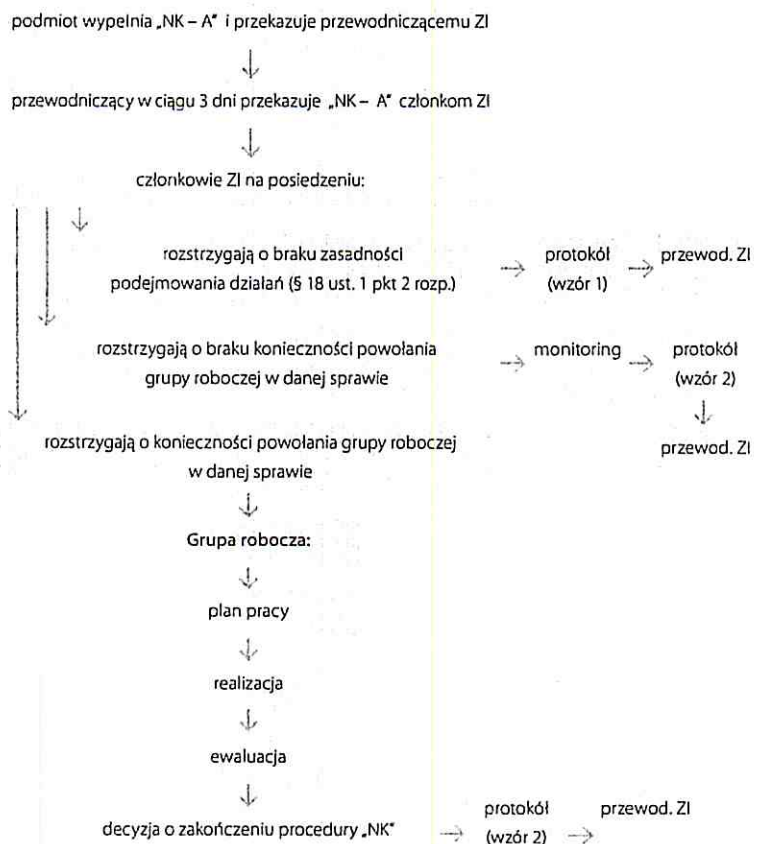
Gdy członkowie zespołu interdyscyplinarnego, monitorując sytuację w danej rodzinie, uznają, że w sprawie zachodzą przesłanki opisane w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia, mogą na tej podstawie podjąć decyzję (np. uchwałę) o zakończeniu procedury. Wówczas sporządzają odpowiedni protokół (wzór 2, **Narzędziownia**, s. 23) i przekazują go do podpisu przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Rodzina bez interwencji

W przypadku gdy zgłoszenie w postaci formularza „NK – A” dotyczy rodziny nieobjętej dotychczas działaniami interwencyjnymi i pomocowymi ze strony służb/institucji i w ocenie członków zespołu interdyscyplinarnego istnieje potrzeba powołania dla niej grupy roboczej, zespół interdyscyplinarny podejmuje decyzję o powołaniu grupy roboczej i przekazuje jej zgromadzoną dokumentację w sprawie. Grupa robocza na posiedzeniu konstruuje plan pomocy rodzinie, a następnie realizuje go i systematycznie ewaluuje efekty podejmowanych działań. W chwili ustania przemocy w tej rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy przy

jednoczesnym zrealizowaniu stworzonego wcześniej planu pomocy rodzinie grupa robocza winna podjąć decyzję o zakończeniu procedury na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia. Wówczas grupa robocza sporządza stosowny protokół (wzór 2) i wraz ze zgromadzoną w danej sprawie dokumentacją (np. formularze „NK”, protokoły posiedzeń grupy roboczej lub inne dokumenty które pozyskała grupa robocza w toku prowadzonych działań) przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Przewodniczący, po podpisaniu protokołu, powiadamia wszystkie podmioty zobowiązane do realizacji procedury „NK” o jej zakończeniu. ■

Algorytm postępowania członków zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty”



Alina Prusinowska-Marek